

Způsobilé výdaje financovatelné ze strukturálních fondů.¹

V následující části jsou uvedeny způsobilé, případně nezpůsobilé, náklady pro financování ze strukturálních fondů. Tato pravidla bývají doplněna ještě národními pravidly.² Pro náklady proplácené ze strukturálních fondů Evropské unie platí obecně podmínka, že nesmí dojít k souběhu dvojího financování jedné aktivity.³ Platí, že spolufinancování ze strukturálních fondů nepřekročí celkové způsobilé náklad, od kterých jsou odečteny příspěvky v naturáliích.⁴

Skutečně proplacené výdaje⁵

Platby řešitelům projektů probíhají na základě skutečně vyplacených prostředků prostřednictvím předložení žádosti doplněné o faktury a výpisy z bankovních účtů, či jiných průkazných dokumentů.

Odpisy, příspěvky naturáliích a režijní náklady tvoří část plateb, které jsou způsobilými náklady.

Odpisy nemovitostí a zařízení, u kterých je přímá vazba na cíle operace jsou způsobilými náklady, jestliže

- nepřispíval národní grant, či grant Společenství na nákup dané nemovitosti či zařízení,
- jsou odpisy spočteny ve shodě s odpovídajícími účetními pravidly,
- náklady odpovídají výhradně období, po které je operace spolufinancována.

Příspěvky v naturáliích jsou způsobilými náklady, pokud

- se skládají z pořízení nemovitosti, zařízení, nebo materiálu, výzkumných či odborných aktivit, či neplacené dobrovolnické práce,
- nejsou vytvořeny vzhledem k nástrojům finančního řízení (venture kapitál a půjčky, záruční fondy, leasing),

¹ Tato pravidla vycházejí z Nařízení Rady ES 1685/2000.

² Proto při přípravě projektů doporučujeme v zadávací dokumentaci prostudovat jaká přísnější pravidla jsou přijata.

³ Například nákup zařízení a proplácení odpisů.

⁴ Například neplacená dobrovolnická činnost, poskytnutí pronájmů prostor zadarmo atd.

⁵ Platba je provedena na základě předložení faktur a prokázání jejich zaplacení. Pokud neexistují faktury, lze použít jiný účetní dokument odpovídající důkazní hodnoty. Členské země mohou uplatnit přísnější národní pravidla při vymezování způsobilých nákladů.

- jejich hodnota může být nezávisle ohodnocena a auditovaná,
- v případě nemovitostí je cena potvrzena nezávislým odhadcem, nebo náležitě úředně potvrzena,
- v případě neplacené dobrovolnické práce, je hodnota dána množstvím času stráveného touto prací a hodinovou nebo denní sazbou, za kterou je práce obvykle prováděna,
- tam, kde je to možné, vztahují se předcházející body i na nákup nemovitostí a již použitého zařízení.

Režijní náklady jsou způsobilými náklady, pokud

- jsou založeny na skutečných nákladech, které odpovídají uplatnění operace spolufinancované strukturálními fondy,
- jsou alokovány poměrným dílem a náležitě, poctivě a nestrannou metodou.

Bez zaujatosti k užití přísnějších národních pravidel, jsou následující výdaje spojené se **subdodávkami** nezpůsobilé k financování ze strukturálních fondů:

- subdodávky, které zvyšují náklady provedení operace bez patřičného zvýšení hodnoty operace,
- subdodávky zprostředkovatelům, či konzultantům, ve kterých je platba definována jako procento z celkových nákladů operace. Výjimkou je případ, kdy konečný příjemce (zadavatel grantu či výběrového řízení) odůvodní takovou platbu odkazem na aktuální hodnoty poskytnuté práce nebo služby,
- pro všechny subdodávky platí, že by měly umožnit provedení auditu se všemi potřebnými informacemi odpovídajícími k subdodávkám.

Nakládání s příjmy⁶

Příjmy z realizace operace⁷ pro potřeby pravidel financování ze strukturálních fondů jsou definovány jako příjmy přijaté v průběhu realizace operace⁸, nebo v delším období do uzavření podpory ze strukturálních fondů.⁹ Za příjmy nejsou považovány:

- příjmy vytvořené zcela v průběhu ekonomické životnosti investice a odpovídajícím obecným ustanovením o strukturálních fondech,¹⁰

⁶ Tyto příjmy představují příjmy, které snižují částku spolufinancování ze strukturálních fondů pro danou operaci.

⁷ Je třeba rozlišovat spolufinancování a příjmy operací.

⁸ Spojené s touto operací.

⁹ Jde o prodeje, pronájmy, poskytnutí služeb, vložné, či další odpovídající příjmy.

- příjmy spojené nástroji finančního řízení (venture kapitál a půjčky, záruční fondy, leasing),
- finanční příspěvky soukromého sektoru ke spolufinancovaným operacím, které společně spolufinancují danou operaci.

Finanční, právní a další poplatky

Úroky z půjčky, poplatky za finanční transakce¹¹, kursové ztráty a další čistě finanční výdaje nejsou způsobilými náklady pro financování ze strukturálních fondů.

Právní poplatky, notářské poplatky, náklady technické či finanční expertízy a náklady na účetnictví a audit jsou způsobilými náklady v případě, že jsou přímo spojeny s prováděnou operací. V případě účetních nákladů a auditu je navíc nutné splnění podmínky, že odpovídají požadavkům Řídícího orgánu.

Náklady garancí prováděných bankou nebo jinou finanční institucí jsou způsobilým nákladem do objemu garance, která je vyžadována národní nebo komunitárním právem, nebo rozhodnutím Komise schvalujícím pomoc.

Pokuty a penále, stejně jako **soudní výlohy** nejsou způsobilým nákladem.

Koupě použitého zařízení.

Koupě použitého zařízení je způsobilým nákladem pro spolufinancování ze strukturálních fondů na základně následujících podmínek, pokud nebudou uplatněny přísnější národní podmínky.

- prodejce zařízení dodá potvrzení o původu zboží a potvrzení, že zařízení nebylo během uplynulých 7 let nakoupeno s pomocí národních nebo komunitárních grantů,
- cena zařízení nepřekračuje tržní cenu a je nižší než náklady obdobného nového zařízení,
- zařízení má technické charakteristiky nutné pro danou operaci a vyhovuje všem uplatnitelným normám a standardům.

Koupě pozemku

Koupě pozemku je způsobilým nákladem pro strukturální fondy při splnění následujících podmínek (opět platí předpoklad, že nejsou uplatněny přísnější národní pravidla).

- existuje přímá spojitost mezi nákupem půdy a cíli spolufinancované operace,

¹⁰ V nařízení Rady ES 1260/1999 je v článku 29 (4) vymezeno financování investic s jejich maximálními možnými příspěvky. Maximální možné hranice pro financování jsou uvedeny v kapitole věnované cílům regionální politiky EU.

¹¹ Pokud spolufinancování ze strukturálních fondů vyžaduje otevření zvláštního bankovního účtu, jsou i bankovní poplatky považovány za způsobilé náklady.

- nákup půdy nemůže být více než 10% celkových způsobilých výdajů operace, pokud není vyšší procento stanoveno Evropskou komisí. Tento bod se nevztahuje na případy popsané níže v operacích pro ochranu životního prostředí,
- je potvrzeno nezávislým odhadcem, nebo úředním potvrzením, že nákupní cena nepřevyšuje běžnou tržní cenu,
- v případě podpor vyjmenovaných v článku 87 Smlouvy o založení ES se nákup půdy řídí těmito podmínkami.¹²

V operacích na ochranu životního prostředí musí být při nákupu půdy splněny všechny níže uvedené podmínky:

- o koupi bylo vydáno řídicím orgánem kladné rozhodnutí,
- půda je využita pro zamýšlené aktivity a období uvedené v rozhodnutí řídicího orgánu,
- koupě je učiněna ve prospěch veřejné instituce, nebo jí samou.

Nákup nemovitostí (budov)

Nákup nemovitosti¹³ je způsobilým nákladem, pokud je doložena jasná vazba mezi nákupem nemovitosti a cílem operace při splnění následujících podmínek:

- je potvrzeno nezávislým odhadcem, nebo úředním potvrzením, že nákupní cena nepřevyšuje běžnou tržní cenu,
- je ověřeno, že budova splňuje podmínky národní legislativy,¹⁴
- nemovitost nezískala, v předchozích 10 letech, národní grant nebo pomoc ze strukturálních fondů, aby tím nedocházelo k duplikaci pomoci,
- nemovitost může být používána pro účel a v období, o kterém rozhoduje řídicí orgán,
- nemovitost může být používána jen v souladu s cíli operace. Ve zvláštních případech může být nemovitost užita k poskytování služeb veřejného sektoru jen tam, kde je užití v souladu s aktivitami týkajícími se strukturálních fondů.

DPH, další daně a poplatky

DPH není způsobilým výdajem s výjimkou případu, kde je opravdu a s konečnou platností nesena konečným uživatelem, nebo příjemcem pomoci v rámci článku 87 Smlouvy a

¹² Jde o programy a podpory, které nesmí působit proti fungování společného trhu.

¹³ Například budovy s pozemkem, na kterém stojí.

¹⁴ Pokud ne, musí být doloženo, v čem budova nespĺňuje nařizení národních právních předpisů a jak budou během operace tyto nedostatky odstraněny.

v případě pomoci garantované danou členskou zemí. DPH, která je vratná jakýmkoliv způsobem, nemůže být způsobilá, i když nebyla ve skutečnosti vrácena.¹⁵

Ostatní daně a poplatky (jednotlivé přímé daně a sociální pojištění), které vzešly ze spolufinancování strukturálními fondy nejsou způsobilým nákladem vyjma případů, kde je opravdu a s konečnou platností nesena konečným uživatelem, nebo příjemcem pomoci.

Venture kapitál a půjčky

Strukturální fondy mohou spolufinancovat venture kapitál nebo půjčky. Pro potřeby pravidel financování ze strukturálních fondů jsou jimi myšleny investiční nástroje speciálně vytvořené k zajištění základního kapitálu, nebo jiných forem rizikového kapitálu, včetně půjček, určených malým a středním podnikům. Financování ze strukturálních fondů může být doplněno spolufinancováním nebo zárukami z dalších finančních nástrojů Společenství.

Venture kapitál může být užít za těchto podmínek:

- musí být předložen podnikatelský plán spolufinancující stranou.¹⁶
- financovaný subjekt musí být založen jako nezávislý právní subjekt, nebo odděleno financování v rámci již existující finanční instituce. Všichni podílníci musí svůj podíl splatit penězi,
- Evropská komise nemůže být partnerem nebo spoluvlastníkem,
- takovéto investice mohou být užity pouze do malých a středních podniků při jejich vzniku, počátcích a prvotním rozvoji a to pouze v aktivitách, které manažeři ohodnotili jako ekonomicky životaschopné. Hodnocení životaschopnosti by mělo vzít v úvahu všechny zdroje a příjmy dané firmy,
- nesmí být investováno do firem, které mají ekonomické potíže.¹⁷
- náklady managementu nesmí překročit 5% spláceného kapitálu každoročního průměru po celou délku pomoci, pokud není prokázáno, že je vyšší procento nutné. Pak je zapotřebí uspořádat výběrové řízení.

Co se týče financování z fondů, platí několik dalších doporučení:¹⁸

¹⁵ DPH je vratná na základě zákona o DPH, § 45c Vracení daně v rámci zahraniční pomoci (odst. 1), způsobem popsaným v téže § v odstavci 2. Samozřejmě záleží na daně podepsané mezinárodní smlouvě, nicméně předvstupních nástrojů se tento § dotýká a DPH je vratná.

¹⁶ S vymezením podmínek financování, rozpočtů, vlastnických práv, kompetencí, nezávislosti řízení, zdůvodnění užití příspěvku strukturálních fondů, s uvedením znovupoužití výnosů z projektu.

¹⁷ Jak je definuje „Průvodce státní podporou pro záchranu a restrukturalizaci firem v potížích“ Official Journal C 288 z 9. října 1999 (str. 2)

¹⁸ Která však nejsou podmínkou. Podrobněji v Nařízení 1685/2000, článek 8, odst. 3 doporučení.

Záruční fondy

Záručními fondy jsou myšleny finanční nástroje garantující venture kapitál a půjčky.¹⁹ Takovéto výdaje jsou způsobilé pro financování ze strukturálních fondů. Podmínky pro způsobilost jsou následující:

- musí být předložen podnikatelský plán spolufinancující stranou, jako v případě venture kapitálu.
- financovaný subjekt musí být založen jako nezávislý právní subjekt řízený na základě dohody mezi spoluvlastníky, nebo odděleno financování v rámci již existující finanční instituce. Všichni podílníci musí svůj podíl splatit penězi,
- Evropská komise nemůže být partnerem nebo spoluvlastníkem,
- garance mohou být pouze v aktivitách, které jsou hodnoceny jako ekonomicky životaschopné.
- nesmí být investováno do firem, které mají ekonomické potíže.²⁰
- prostředky nepoužité na garanci budou znovu užity pro rozvojové aktivity malých a středních podniků v té samé oblasti,
- náklady managementu nesmí překročit 2% spláceného kapitálu každoročního průměru po celou délku pomoci, pokud není prokázáno, že je vyšší procento nutné. Pak je zapotřebí uspořádat výběrové řízení.

Leasing

Náklady spojené s leasingem jsou způsobilé podle níže uvedených podmínek:

- Pronajímatel je přímým příjemcem prostředků Společenství, pokud jsou tyto prostředky použity ke snížení plateb za leasing nájemce, jinak je příjemcem prostředků nájemce,
- leasing, na který se vztahuje pomoc Společenství má obsahovat předkupní právo, nebo poskytovat minimální dobu leasingu tak, aby odpovídala užití aktiv,
- tam, kde leasing končí před vypršením minimální doby leasingu bez dřívějšího souhlasu patřičných orgánů, pronajímatel musí splatit národním orgánům tu část pomoci Společenství, která odpovídá zbytku období leasingu,

¹⁹ Mohou to být fondy založené na komerčním základě se soukromými partnery, nebo fondy plně financované z veřejných zdrojů.

²⁰ Jak je definuje „Průvodce státní podporou pro záchranu a restrukturalizaci firem v potížích“ Official Journal C 288 z 9. října 1999 (str. 2)

- koupě aktiv nájemcem, doložené obdrženou fakturou, nebo účetním dokladem odpovídající vypovídací hodnoty, je způsobilým nákladem pro financování ze strukturálních fondů. Maximální částka způsobilá pro financování nesmí převýšit tržní hodnotu kupovaných aktiv,
- náklady spojené s leasingem (daně, marže pronajímatele, režijní náklady, pojistné...) a další náklady spojené s koupí aktiv jsou nezpůsobilé,
- poskytovatel leasingu musí prokázat, že prospěch z pomoci byl plně přenesen na nájemce, pomocí rozpisu plateb leasingu,
- tam, kde není uzavřena smlouva s předkupním právem a trvání leasingu je delší, než trvání spolufinancované operace, platby leasingu jsou způsobilé po dobu průběhu operace, přičemž nájemce musí prokázat, že šlo o nejefektivnější způsob získání daného zařízení.²¹

²¹ Pokud náklady na leasing nebyly těmi nejnižšími (např. levnější varianta pronájmu), je rozdíl v těchto cenách vyjmut ze způsobilých nákladů.